

Jedna od tema II Međunarodne agrobiznis konferencije, održane 30. i 31. januara 2015. godine na Kopaoniku, u organizaciji opštine Raška, Etno centra Gegula i Centra za strateška istraživanja nacionalne bezbednosti Beograd, bila je "Održivi razvoj Fruške gore", koju je predstavila MA Danijela Marčeta sa Fakulteta za ekonomiju i inženjerski menadžment Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu, sa koautorom, direktorom Turističke organizacija Brus, MA Zlatkom Milenkovićem. Evo kako su oni videli Frušku goru juče, danas, sutra.

"Pojam održivog turizma podrazumeva uspostavljanje ravnoteže ekonomskih, ekoloških, socijalnih i kulturnih faktora u cilju stvaranja boljeg sveta i opšteg dobra. Objedinjuje probleme životne sredine, razvoj i napredak društva, koji su uzajamno uslovljeni. U novije vreme sve više se javljaju zahtevi za novim oblicima turizma koji nemaju negativne uticaje na životnu sredinu i njih nazivao - održivim turizmom.

Model razvoja turizma koji je u skladu sa principima održivog razvoja sprovodi se i na teritoriji Fruške gore.

Skupština AP Vojvodine je u oktobru 2011. godine usvojila Master plan održivog razvoja Fruške gore, a u cilju njenog razvoja kao savremene planinske regije sa visokim standardima zaštite životne sredine i održivog korišćenja resursa. Prema Master planu održivog razvoja Fruške gore, kao integralna vizija je određeno da do 2022. godine Fruška gora treba da bude područje sa očuvanom prirodnom i kulturnom baštinom. Takođe, Fruška gora treba da bude infrastrukturno uređena, bezbedna za život i prepoznatljiva sredina za nove ideje i investicije, afirmisana turistička destinacija koju rado posećuju turisti. Fruška gora je ovim planom određena kao ruralni region sa potencijalima za razvoj multifunkcionalne poljoprivrede, pri čemu je održivi razvoj u funkciji dobrobiti regiona, AP Vojvodine i Republike Srbije.

Prednosti Fruške gore za razvoj turizma su: povoljan geografsko turistički položaj, blizina Dunava, kao i blizina najvažnijih turističkih emitivnih centara u zemlji (Beograd i Novi Sad); status Nacionalnog parka je svakako prednost Fruške gore, jer istraživanja pokazuju da nacionalni parkovi predstavljaju jedan od najatraktivnijih tipova turističkih destinacija u svetu; Fruška gora ima dobar potencijal za razvoj geo turizma, a takođe i njen biodiverzitet predstavlja dobar potencijal u razvoju eko turizma; postoji veliki potencijal za razvoj onih oblika turizma koji se baziraju na kulturno-istorijskom nasleđu bogatom na teritoriji Fruške gore; prednost je i tradicija razvoja izletničkog turizma.

Nedostaci Fruške gore su: nedovoljan stepen turističkog razvoja u odnosu na potencijale; materijalna baza neodgovarajućeg kvaliteta (smeštajni kapaciteti, signalizacija); nerazvijena i neadekvatna turistička propaganda i marketinške aktivnosti; nepostojanje konkretnih turističkih

proizvoda i programa, naročito onih koji podstiču zaštitu prirode (npr. eko turizam); odsustvo planova razvoja turizma i strateških dokumenata (kulturni turizam, seoski turizam, eko turizam, banjski turizam, itd.).

Kao šanse Fruške gore za razvoj turizma tvorci Master plana održivog razvoja Fruške gore navode da su: podsticaji u oblasti razvoja turizma, i to onih oblika i vidova za koje Fruška gora ima odlične potencijale (za razvoj turizma na planinama, kulturnog turizma, eko turizma, turizam posebnih interesa i održivog turizma); mogućnost raznovrsne turističke ponude; mogućnost preuređenja postojećih ugostiteljskih objekata; mogućnost izgradnje turističke infrastrukture koju bi koristilo i lokalno stanovništvo; korišćenje stranih investicija (kroz projekte EU) za programe razvoja turizma.

Pretnje za razvoj turizma na Fruškoj gori su: prisustvo i favorizovanje privrednih delatnosti koje su često u sukobu s turističkom delatnošću (rudarstvo i šumarstvo); neodgovornost i nemar pojedinaca prema prirodnom nasleđu Fruške gore; saobraćanje teretnih vozila na Fruškoj gori ne priliči destinaciji održivog turizma; konkurencija drugih planina u Srbiji koje već imaju izgrađene imidže turističkih (npr. Zlatibor, Divčibare, Tara, Kopaonik); nedovoljna pažnja naučne i stručne javnosti o turističkoj afirmaciji Fruške gore.

U Master planu održivog razvoja Fruške gore se ističe važnost edukacije u više oblasti održivog razvoja. Tako je u oblasti turizma neophodna izrada programa edukacije koji za turističke radnike u vezi novog pozicioniranja Fruške gore kao turističke destinacije i za lokalno stanovništvo u vezi sa razvojem ruralnog turizma i njihove uloge u tom razvoju. U oblasti zaštite životne sredine, prirodnih vrednosti i resursa se ističe važnost organizovanja edukativnih radionica koje bi se na upoznavanje principa zaštite prirode, uspostavljanja ekološke mreže, zaštite staništa i vrsta, posebno mreže NATURA 2000, ustanovljavanje održivog razvoja kroz sprovođenje održivog korišćenja prirodnih resursa, primenu organske proizvodnje, agroekoloških mera i sl. Takođe, prepoznata je i potreba za organizovanjem edukacije u oblastima zaštite kulturno istorijskog nasleđa, geonasleđa, u oblasti šumarstva i lovstva, ribarstva i pčelarstva.

Generalnu listu prioriteta Master plana održivog razvoja Fruške gore čine izgradnja tunela kroz Frušku goru (Paragovo–Irig); rehabilitacija i rekonstrukcija putne mreže i putne opreme – Grebenski put (Čortanovačka šuma–Vizić) i saobraćajna signalizacija; revitalizacija postojećih turističkih potencijala; sanacija površinskih kopova; očuvanje zaštite životne sredine, prirodnih vrednosti i resursa; ruralni razvoj i multifunkcionalna poljoprivreda. U oblasti razvoja turizma kao prioriteti prepoznati su: izgradnja i adaptacija hotela na Iriškom vencu; izgradnja sportsko-rekreativnog i edukativnog kompleksa – Letenka; izgradnja eko konačišta Brankovac; turističko uređenje lokaliteta Čortanovačka šuma – revitalizacija lokaliteta; Erdevik (adaptacija vinskih podruma, adaptacija i renoviranje napuštenog restorana i bazena na jezeru Bruje, izgradnja spa i wellness centra na jezeru Bruje, izgradnja linije kondominijuma od kamena i drveta pored jezera).

Sve ovo bi trebalo da doprinese razvoju održivog turizma na Fruškoj gori.”

